

DECIZIE

23 noiembrie 2016

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele ședinței
Judecători

Valeriu Doagă
Sveatoslav Moldovan, Iuliana Oprea

examinând recursurile declarate de Grincu Olesi, Societatea pe Acțiuni „Parcul de autobuze din Bălți” și Instituția Publică „Institutul Științifico-Practic de Horticultură și Tehnologii Alimentare”, în cauza privind derularea procesului de insolvență a Întreprinderii de Stat „Stațiunea Tehnologico-Experimentală Codrul”,

împotriva încheierii Curții de Apel Chișinău din 20 iunie 2016, prin care s-a admis demersul privind constatarea faptului cu valoare juridică,

CONSTATĂ:

La 03.06.2013, SA „Parcul de autobuze din Bălți” a depus cerere introductivă privind intentarea procesului de insolvență față de ÎS „Stațiunea Tehnologico-Experimentală Codrul”, invocând drept temei incapacitatea de plată a acesteia.

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 10 iulie 2013 a fost admisă spre examinare cererea introductivă cu privire la intentarea procesului de insolvență față de ÎS „Stațiunea Tehnologico-Experimentală Codru”, iar pentru asigurarea examinării juste și prompte a cererii a fost numit în calitate de administrator provizoriu Dumitru Chicu, s-a aplicat sechestrul pe toate bunurile debitorului, pe mijlocele bănești, corespondența comercială, s-a suspendat executarea silită și urmărirea individuală ale creditorilor asupra bunurilor debitorului. A fost obligat administratorul provizoriu să notifice imediat despre aplicarea măsurilor de asigurare registrele publice, Registrul de Stat al persoanelor Juridice, al Întreprinzătorilor Individuali, Registrul Bunurilor Imobile, etc. A fost stabilit examinarea raportului administratorului provizoriu cu privire la intentarea procesului de insolvență pentru 09 octombrie 2013.

La 27.09.2013, ÎS „Stațiunea Tehnologico-Experimentală Codrul” a depus cerere introductivă privind intentarea procesului de insolvență față de sine.

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 30 septembrie 2013 s-a dispus conexarea pricinii civile la cererea introductivă a ÎS „Stațiunea Tehnologico-Experimentală Codrul” privind intentarea procesului de insolvență față de sine cu pricina civilă la cererea introductivă depusă de SA „Parcul de autobuze din Bălți” privind intentarea procesului de insolvență în privința ÎS „Stațiunea Tehnologico-Experimentală Codru”.

Prin hotărârea Curții de Apel Chișinău din 02 octombrie 2013, a fost intentat procesul de insolvență în privința ÎS „Stațiunea Tehnologico-Experimentală Codrul”. A fost numit în calitate de administrator al procesului de insolvență a ÎS „Stațiunea Tehnologico-Experimentală Codru”, Lungu Marcel.

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 17 martie 2014, s-a aprobat hotărârea Adunării Creditorilor ÎS „Stațiunea Tehnologico-Experimentală Codrul” din 03 martie 2014 și s-a dispus intentarea procedurii de restructurare față de ÎS „Stațiunea Tehnologico-Experimentală Codrul”, fiind obligat administratorul insolvenței Marcel Lungu să elaboreze planul procedurii de restructurare.

Prin hotărârea Curții de Apel Chișinău din 26 iunie 2014 a fost confirmat Planul procedurii de restructurare a ÎS „Stațiunea Tehnologico-Experimentală Codrul”, aprobat prin hotărârea Adunării creditorilor. S-a încetat procedura de restructurare cu aplicarea Planului față de ÎS „Stațiunea Tehnologico-Experimentală Codrul”. S-a suspendat executarea silită asupra bunurilor debitorului pe parcursul aplicării Planului procedurii de restructurare. Au fost casate toate creanțele creditorilor față de ÎS „Stațiunea Tehnologico-Experimentală Codrul” apărute până la intentarea procesului de insolvență, neincluse în tabelul definitiv consolidat. S-a menținut pe perioada executării Planului procedurii de restructurare, suspendarea organelor de conducere a ÎS „Stațiunea Tehnologico-Experimentală Codrul”, conform planului. A fost obligat debitorul ÎS „Stațiunea Tehnologico- Experimentală Codrul” să efectueze modificările de structură preconizate în Planul procedurii de restructurare.

La 16.06.2016, administratorul insolvenței ÎS „Stațiunea Tehnologico-Experimentală Codrul” (în continuare ÎS „STE Codrul”) a înaintat instanței de insolvență demers privind constatarea faptelor cu valoare juridică și recunoașterea dreptului de proprietate al debitorului asupra imobilelor construcții: nr.01 - cu suprafața de 298,8 m²; nr.02 - 681,8 m²; nr.03 - 223,8 m²; nr.04 - 285,2 m²; nr.05 - 348,9 m²; nr.06 - 900,5 m², situate în mun. Chișinău, or. Codru, str. Costiujeni, 14; a explica că încheierea privind constatarea faptelor cu valoare juridică servește temei pentru ÎS „Cadastru” să înregistreze dreptul de proprietate al ÎS „STE Codrul” asupra bunurilor imobile, cu atribuirea numerelor cadastrale conform dosarului tehnic privind inventarierea bunului imobil, întocmit de SRL „Lexincad”, recepționat de ÎS „Cadastru” la 24.05.2016.

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 20 iunie 2016, a fost admis demersul, s-a constatat faptul cu valoare juridică și s-a confirmat dreptul de proprietate al ÎS „Stațiunea Tehnologico-Experimentală Codrul” (IDNO: 1008600059490) asupra următoarelor bunuri imobile: nr.01 - construcție (clădire administrativă), suprafața 298,8 m²; nr.02 – construcție (clădire agricolă, agroindustrială), suprafața 681,8 m²; nr.03 – construcție (clădire agricolă, agroindustrială), suprafața 223,8 m²; nr.04 – construcție (clădire agricolă, agroindustrială), suprafața 285,2 m²; nr.05 – construcție (clădire agricolă, agroindustrială), suprafața 348,9 m²; nr.06 – construcție (clădire agricolă, agroindustrială), suprafața 900,5 m²; situate în mun. Chișinău, or. Codru, str. Costiujeni, 14, pe terenul nr. cad: 0131124296. S-a menționat că prezenta încheiere servește temei pentru Oficiul Cadastral Teritorial Chișinău, filiala ÎS „Cadastru”, să înregistreze în Registrul bunurilor imobile dreptul de proprietate al ÎS „Stațiunea Tehnologico-Experimentală Codrul” asupra bunurilor imobile menționate în pct.2 al încheierii, cu atribuirea numerelor cadastrale conform Dosarului tehnic privind inventarierea bunului imobil, întocmit de SRL „Lexincad”, recepționat de Oficiul Cadastral Teritorial Chișinău nr. 1, filiala ÎS „Cadastru”, la 24.05.2016, iar după înregistrare sechestrul aplicat de instanța de insolvență asupra terenului, se va menține.

În motivarea încheierii, instanța de insolvență a invocat prevederile art. 39 alin. (1) și 117 alin. (17) al Legii insolvenței nr. 149 din 29.06.2012, menționând că urmare

a cumulului probelor administrate la dosar, rezultă ce demersul administratorului insolabilității este întemeiat.

Considerînd ilegală încheierea instanței de insolabilitate, la 21.06.2016, Grincu Olesi a contestat-o cu recurs, solicitând admiterea recursului, casarea integrală a încheierii Curții de Apel Chișinău din 20 iunie 2016 cu recunoașterea dreptului de proprietate asupra a 6 bunuri imobile după Grincu Olesi.

În motivarea recursului, recurentul a invocat ilegalitatea încheierii recurate, menționând că bunurile imobile respective trebuiau să se transmită în proprietatea creditorilor în contul stingerii creanțelor.

Ulterior, considerînd ilegală încheierea instanței de insolabilitate, la 04.07.2016 și 22.08.2016, SA „Parcul de Autobuze din Bălți” a contestat-o cu recurs, solicitând admiterea recursului, casarea integrală a încheierii Curții de Apel Chișinău din 20 iunie 2016 cu emiterea unei decizii prin care să fie respinsă cererea administratorului insolabilității prin care s-a solicitat constatarea faptei cu valoare juridică și confirmarea dreptului de proprietate asupra construcțiilor indicate.

În motivarea recursului, recurentul dat a invocat aplicarea de către instanța de insolabilitate a unei legi care nu trebuia să fie aplicată.

Astfel, SA „Parcul de Autobuze din Bălți” a menționat că prevederile art. 117 alin. (17) din Legea insolabilității nu sunt aplicabile în speță, deoarece această normă se aplică doar în cadrul procedurii de faliment, pe când debitorul este în procedura planului de restructurare.

Susține că urmau a fi aplicate prevederile art. 281-285 Cod civil, iar debitorul nu a demonstrat că nu are o altă posibilitate de a obține sau de a restabili documentele care ar certifica faptul juridic – proprietatea asupra construcțiilor litigioase.

La fel, recurentul indică că instanța de insolabilitate ilegal a înregistrat dreptul de proprietate asupra bunurilor litigioase după debitor, or, acestea aparțin R.Moldova, iar ÎS „STE-Codrul” are doar dreptul de gestiune asupra lor, deoarece la fondare bunurile i-au fost transmise în gestiune și nu în proprietate.

La 23.08.2016, administratorul insolabilității ÎS „Stațiunea Tehnologico-Experimentală Codrul”, Lungu Marcel, a prezentat referință pe marginea recursului declarat de Grincu Olesi, solicitând respingerea acestuia ca fiind neîntemeiat.

Tot la 23.08.2016 a înaintat cerere de recurs și IP „Institutul Științifico-Practic de Horticultură și Tehnologii Alimentare”, solicitând casarea integrală a încheierii Curții de Apel Chișinău din 20 iunie 2016 și soluționarea fondului cauzei cu respingerea cererii administratorului insolabilității prin care s-a solicitat constatarea dreptului de proprietate asupra construcțiilor aflate pe terenul cadastral 0131124.296.

În susținerea cererii de recurs, recurenta a invocat faptul că nu a fost atrasă în proces, deși anume ea a fondat ÎS „Stațiunea Tehnologico-Experimentală Codrul” și i-a transmis în gestiune bunurile, însă careva bunuri de pe terenul cadastral cu nr. 0131124.296 nu a transmis.

Suplimentar a reiterat argumentele care sunt expuse și în recursul înaintat de SA „Parcul de Autobuze din Bălți”.

La 11.10.2016, IP „Institutul Științifico-Practic de Horticultură și Tehnologii Alimentare” a depus supliment la recurs, în care a indicat că potrivit scrisorii ÎS „Institutul de proiectare pentru organizarea teritoriului”, terenul cu nr. cadastral 0131224296 și toate construcțiile de pe el, inclusiv cele litigioase, sunt proprietate

publică a statului și sunt gestionate de IP „Institutul Științifico-Practic de Horticultură și Tehnologii Alimentare”.

La 11.10.2016, administratorul insolvenței ÎS „Stațiunea Tehnologico-Experimentală Codrul”, Lungu Marcel, a depus referință la recursurile declarate de SA „Parcul de Autobuze din Bălți” și IP „Institutul Științifico-Practic de Horticultură și Tehnologii Alimentare”, prin care și-a manifestat dezacordul cu argumentele acestuia și a solicitat respingerea lor.

La 21.11.2016, administratorul insolvenței ÎS „Stațiunea Tehnologico-Experimentală Codrul”, Lungu Marcel, a depus referință suplimentară la recursurile declarate de SA „Parcul de Autobuze din Bălți” și IP „Institutul Științifico-Practic de Horticultură și Tehnologii Alimentare”, prin care a solicitat respingerea lor.

Potrivit art. 426 alin. (3) CPC, recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 3 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza dosarului și a materialelor anexate la recurs, fără examinarea admisibilității și fără participarea părților.

Studiind materialele dosarului în raport cu criticile invocate în recursuri, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ consideră recursurile întemeiate și pasibile de a fi admise din următoarele considerente.

Conform art. 427 lit. b) CPC, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să admită recursul și să caseze integral sau parțial încheierea, restituind pricina spre rejudecare.

Colegiul conchide că încheierea recurată este adoptată cu încălcarea normelor de drept procedural și material și cu aprecierea incompletă a tuturor probelor și a circumstanțelor ce vizează înregistrarea bunurilor din masa debitoare în registrul public – motiv pentru care de către Colegiu este considerată ilegală.

Din materialele cauzei rezultă că recurenții își exprimă dezacordul cu soluția instanței de insolvențe prin care s-a constatat faptul cu valoare juridică și s-a confirmat dreptul de proprietate al ÎS „Stațiunea Tehnologico-Experimentală Codrul” (IDNO: 1008600059490) asupra mai multor bunuri imobile.

Potrivit art. 356 CPC, cererea de declarare a insolvenței se judecă în instanță conform normelor generale din prezentul cod, cu excepțiile și completările stabilite de legislația insolvenței.

Din materialele pricinii rezultă că administratorul insolvenței ÎS „Stațiunea Tehnologico-Experimentală Codrul”, Lungu Marcel a depus la instanța de insolvențe cerere cu privire la constatarea faptului cu valoare juridică și recunoașterea dreptului de proprietate al ÎS „Stațiunea Tehnologico-Experimentală Codrul” asupra imobilelor construcții: nr.01 - cu suprafața de 298,8 m²; nr.02 - 681,8 m²; nr.03 - 223,8 m²; nr.04 - 285,2 m²; nr.05 - 348,9 m²; nr.06 - 900,5 m², situate în mun. Chișinău, or. Codru, str. Costiujeni, 14.

Conform art. 5 alin. (2) din Legea insolvenței nr. 149 din 29 iunie 2012, instanța de insolvențe dispune de competență exclusivă la judecarea, în cadrul procesului de insolvențe, a litigiilor ce țin de masa debitoare. Dacă partea interesată invocă existența unui litigiu de drept referitor la masa debitoare, instanța de insolvențe va judeca această cauză într-un proces separat, în procedură contencioasă, conform [Codului de procedură civilă](#).

Conform art. 117 alin. (17) din Legea insolvenței nr. 149 din 29 iunie 2012, bunul din masa debitoare neînscris în registrul public se vinde numai după ce administratorul insolvenței/lichidatorul îl înscrie, conform procedurii stabilite, în

registru public respectiv. Înregistrarea bunului se face în temeiul unei încheieri a instanței de insolvență, emisă în termen de 15 zile lucrătoare de la data depunerii cererii administratorului insolvenței/lichidatorului de constatare a faptului cu valoare juridică. Încheierea poate fi contestată de orice persoană interesată. În cazul în care bunul a fost vândut înainte sau fără a fi înscris în registru public, obligația înregistrării și cheltuielile aferente, precum și riscul de constatare a lacunelor la precizarea datelor din registru public trec în sarcina lichidatorului.

Conform art. 296 alin. (1) și (2) Cod civil, bunurile care aparțin statului sau unităților administrativ-teritoriale fac parte din domeniul privat dacă, prin lege sau în modul stabilit de lege, nu sunt trecute în domeniul public.

Din domeniul public al statului sau al unităților administrativ-teritoriale fac parte bunurile determinate de lege, precum și bunurile care, prin natura lor, sunt de uz sau de interes public. Interesul public implică afectarea bunului la un serviciu public sau la orice activitate care satisface nevoile colectivității fără a presupune accesul nemijlocit al acesteia la utilizarea bunului conform destinației menționate.

Conform art. 1 alin. (1) și (2) din Legea cu privire la întreprinderea de stat nr. 146-XIII din 16 iunie 1994, întreprinderea de stat este o întreprindere al cărei capital social aparține în întregime statului.

Întreprinderea de stat (în continuare – întreprindere) este agent economic independent cu drepturi de persoană juridică, care, pe baza proprietății de stat transmise ei în gestiune, desfășoară activitate de întreprinzător.

Articolul 3 alin. (1) și (2) din aceeași lege expres prevede că bunurile transmise întreprinderii în gestiune sunt constituite din: terenul, fondurile fixe și circulante, alte valori, al căror cost este indicat în bilanțul autonom al întreprinderii.

Modul de posesiune, folosință și dispunere de bunurile întreprinderii se stabilește de legislație și de statutul întreprinderii.

Conform art. 5 lit. a) din Legea privind administrarea și deetatizarea proprietății publice nr. 121-XVI din 04 mai 2007, autorități ale administrației publice cu atribuții în domeniul administrării și deetatizării proprietății publice sunt: Guvernul, prin intermediul organelor centrale de specialitate și al altor autorități administrative (denumite în continuare *autorități ale administrației publice centrale*) – în privința proprietății de stat;

Prin urmare, administrația publică centrală în calitate de proprietar al bunurilor transmise în gestiune întreprinderilor de stat fondate este în drept să decidă asupra acestora.

În ședința de judecată din 20.06.2016, s-a prezentat administratorul insolvenței Lungu Marcel, reprezentanții ÎS „Stațiunea Tehnologico-Experimentală Codrul” - Erhan Vasile și Ciorbă Sergiu (f.d. 193).

Conform art. 6 alin. (2) din Legea insolvenței nr. 149 din 29 iunie 2012, în procedurile contencioase reglementate de prezenta lege vor fi citate în calitate de părți numai persoanele ale căror drepturi sau interese sunt supuse spre soluționare instanței de insolvență în condiții de contradictorialitate. În celelalte cazuri, se aplică dispozițiile din [Codul de procedură civilă](#) referitoare la procedura necontencioasă în măsura în care nu contravin unor dispoziții expres prevăzute de prezenta lege.

În conformitate cu art. 183 alin. (2) lit. c) Codul de procedură civilă, pregătirea pentru dezbateri judiciare este obligatorie pentru orice pricină civilă și are ca scop: stabilirea componenței participanților la proces și implicarea în proces a altor persoane.

În conformitate cu art. 185 alin. (1) lit. a) Codul de procedură civilă, judecătorul, în faza de pregătire a pricinii pentru dezbateri judiciare, îndeplinește următoarele acte soluționează problema intervenirii în proces a coreclamanților, copârșitorilor și intervenienților.

Din sensul normelor de drept citate rezultă că în procedurile contencioase reglementate de Legea insolvenței nr. 149 din 29 iunie 2012, urmează a fi antrenate în proces persoanele ale căror drepturi sau interese sunt supuse spre soluționare instanței de insolvență în condiții de contradictorialitate.

În condițiile în care administratorul insolvenței Lungu Marcel a solicitat recunoașterea dreptului de proprietate asupra bunurilor imobile - construcții: nr.01 - cu suprafața de 298,8 m²; nr.02 - 681,8 m²; nr.03 - 223,8 m²; nr.04 - 285,2 m²; nr.05 - 348,9 m²; nr.06 - 900,5 m², situate în mun. Chișinău, or. Codru, str. Costiujeni, 14, care i-au fost transmise în gestiune, însă aparțin Republicii Moldova în domeniul public, era necesară antrenarea administrației publice centrale în proces.

Mai mult, atribuirea în proprietatea debitorului, care are doar dreptul de a gestiona bunurile proprietarului, a bunurilor statului poate avea loc doar după ce Guvernul va decide trecerea lor din domeniul public în cel privat și va aproba ulterior transmiterea în proprietatea debitorului sau va aproba valorificarea acestora în cadrul procesului de insolvență.

Astfel, în conformitate cu art. 280 alin. (2) Codul de procedură civilă, în procedură specială, instanța examinează pricinile cu participarea petiționarului, altor persoane interesate, precum și a reprezentanților organizațiilor.

În același timp, Colegiul constată că recurenții Grincu Olesi și IP „Institutul Științifico-Practic de Horticultură și Tehnologii Alimentare” invocă dreptul lor asupra bunurilor imobile litigioase și asupra cărora prin încheierea recurată a fost confirmat dreptul de proprietate după ÎS „Stațiunea Tehnologico-Experimentală Codrul”.

În acest sens, din încheierea contestată nu rezultă dacă instanța de insolvență a verificat dacă acești recurenți au depus cereri de separare din masa debitoare a ÎS „Stațiunea Tehnologico-Experimentală Codrul” a bunurilor imobile indicate supra în ordinea art. 48 al Legii insolvenței, iar dacă au depus, care este soluția instanței de insolvență pe marginea acestor cereri.

Or, potrivit art. 48 al Legii insolvenței, persoana care, în baza unui drept real sau personal, poate demonstra că bunul nu poate fi inclus în masa debitoare nu este creditor chirografar. În acest caz, persoana înaintează administratorului insolvenței/lichidatorului o cerere de separare a bunului din masa debitoare sau de partajare a patrimoniului din proprietatea comună deținută împreună cu debitorul. Persoana este obligată să indice în cererea indicată la alin.(1) titlul în a cărui bază cere separarea sau partajarea masei debitoare, bunurile care urmează a fi separate sau partajate, evaluarea lor, locul unde se află, persoana care le deține sau le administrează.

La fel, se evidențiază și faptul, că instanța de insolvență nu a verificat dacă dosarul tehnic al lucrărilor cadastrale, întocmit de SRL „Lexincad”, corespunde exigențelor Legii cadastrului bunurilor imobile, respectiv dacă ÎS „Cadastru” ar putea înregistra bunurile imobile în baza actelor întocmite de SRL „Lexincad”.

Mai mult ca atât, din materialele cauzei nu rezulta ca instanța de insolvență a verificat care a fost statutul de drept al imobilelor din litigiu la întreprinderile supuse reorganizării până la fuzionarea în ÎS „Stațiunea Tehnologico-Experimentală Codrul”,

astfel încât sa fie determinat volumul drepturilor întreprinderilor supuse reorganizării care trec prin succesiune către întreprinderea succesoare.

În conformitate cu art. 432 alin. (3) lit. d) Codul de procedură civilă, se consideră că normele de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care: instanța a soluționat problema drepturilor unor persoane care nu au fost implicate în proces.

Pornind de la circumstanțele menționate supra, Colegiul conchide asupra necesității casării încheierii Curții de Apel Chișinău din 20 iunie 2016 și remiterii cauzei la rejudecarea demersului administratorul insolvenței ÎS „Stațiunea Tehnologico-Experimentală Codrul”, Lungu Marcel privind constatarea faptelor cu valoare juridică și recunoașterea dreptului de proprietate al debitorului asupra imobilelor construcții: nr.01 - cu suprafața de 298,8 m²; nr.02 - 681,8 m²; nr.03 - 223,8 m²; nr.04 - 285,2 m²; nr.05 - 348,9 m²; nr.06 - 900,5 m², situate în mun. Chișinău, or. Codru, str. Costiujeni, 14.

La rejudecarea demersului, instanța urmează să țină cont de omisiunile indicate în prezenta decizie, să verifice toate circumstanțele ce prezintă importanță pentru soluționarea corectă a acestuia, să aprecieze sub toate aspectele, complet și obiectiv, conform exigențelor art. 130 CPC, probele administrate în dosar și, în dependență de situația stabilită, să adopte o hotărâre legală și întemeiată.

În lumina celor expuse, conducându-se de prevederile art. 427 lit. b) CPC, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție,

DECIDE:

Se admit recursurile declarate de Grincu Olesi, Societatea pe Acțiuni „Parcul de autobuze din Bălți” și Instituția Publică „Institutul Științifico-Practic de Horticultură și Tehnologii Alimentare”.

Se casează încheierea Curții de Apel Chișinău din 20 iunie 2016, în cauza privind derularea procesului de insolvență a Întreprinderii de Stat „Stațiunea Tehnologico-Experimentală Codrul” și remite cauza în aceeași instanță de insolvență la rejudecarea demersului administratorului insolvenței ÎS „Stațiunea Tehnologico-Experimentală Codrul”, Lungu Marcel privind constatarea faptelor cu valoare juridică și recunoașterea dreptului de proprietate al debitorului asupra bunurilor imobile.

Decizia nu se supune nici unei căi de atac.

Președintele ședinței

Valeriu Doagă

Judecători

Sveatoslav Moldovan

Iuliana Oprea